

Ta'lim muassasalarini tijoratlash tirishning zamonaviy usullari

Xujamkulov Dilmurod Yusupaliyevich

i.f.n., prof v.b.

Allayorova Malohat Normahmat qizi

ORIENTAL universiteti magistranti

Annotatsiya: Ta'lim muassasalarini tijoratlash tirish usullari ko'rib chiqilgan va albatta har bir usulning qanday imkoniyatlar yaratib berishiga to'xtalib o'tilgan. Bundan tashqari oliy ta'lim tizimini tijoratlash tirishga alohida urg'u berilgan va bu bo'yicha yetarlicha ma'lumotlar yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: veb-saytlar, sotsial ta'lim, ta'limning interaktivligi, virtual ta'lim, virtual realitet, aummented realitet, nongovernmental tashkilotlar.

Bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri bu ta'lim muassasalarini tijoratlash tirish faoliyatini yaxshilash va rivojlantirish. Tijoratlash tirishning zamonaviy usullariga to'xtaladigan bo'lsak bu tushuncha juda keng qamrovli hisoblanadi. Biz ularni quyidagicha tushunishimiz va idrok qilishimiz mumkin:

- Elektron ta'lim: Elektron ta'limning kuchaytirilishi ta'lim muassasalariga katta imkoniyatlarni ochib beradi ya'ni veb-saytlar, onlayn darslar, interaktiv darsliklar, va video darslar orqali ta'limni yanada ko'paytirishga hamda masofaviy ta'lim berish imkoniyatlarini yaratib beradi.
- Ta'limning interaktivligi: Virtual ta'lim o'quvchilar uchun interaktiv ta'lim vositalari orqali o'rganish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu, o'quvchilarning mantiqiy tushunchalarni mustahkamlaydi va ta'lim jarayonini qiziqarliroq qiladi.
- Sotsial ta'lim: Ta'lim muassasalarida ijtimoiy tarmoqlar va onlayn jamiyatlar orqali o'quvchilar o'rtasida ta'lim olishning muhim tushunchalarini o'stirish mumkin. Bu,

- o'quvchilarning boshqa o'quvchilar bilan muloqot qilish, o'z fikrlarini bayon qilish va jamoaga qo'shilishlari uchun imkoniyatlar yaratadi.
- Tajribali o'qituvchilar va coachlar: O'qituvchilar va mentorlar o'quvchilarni boshqarish, ularning maqbuliyatini oshirish va o'rganish motivatsiyasini oshirish uchun juda muhim hisoblanadi.
- Virtual realitet (VR) va augmented realitet (AR): Bu texnologiyalar ta'lim jarayonini interaktivlashtirishda yordam beradi. Virtual va augmented realitetning o'quvchilarga bir qadam yaqinroq kelishiga yordam berish orqali, ularning tajribalarini mustahkamlash va ta'lim jarayonini o'rganishini rivojlantiradi.

Bundan tashqari oliy ta'lim muassasalarini tijoratlashtirish usullariga alohida to'xtalib o'tishimiz mumkin. Oliy ta'lim muassasalarini tijoratlashtirishning zamonaviy usullari hayotimizning muhim bir qismi. Bu, oliy ta'limning yanada rivojlangan va samarali yuzaga chiqishiga imkon beradi. Quyidagi zamonaviy usullar oliy ta'lim muassasalarini tijoratlashtirishda muhim rol o'ynaydi:

- ✓ Elektronik ta'lim (e-learning): Texnologiyalarni yaxshi foydalanish orqali onlayn ta'limlarni taklif etish. Bu, darsliklar, video darslar, interaktiv vazifalar va boshqa dasturlarni o'z ichiga oladi. Elektronik ta'lim, o'quvchilarga masofaviy ta'lim imkoniyatini beradi va o'qituvchilar uchun darsni tayyorlashni osonlashtiradi.
- ✓ Ta'lim manbalarining amalga oshirilishi: Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim manbalarining amalga oshirilishi va ilmiy tadqiqotlar olib borish orqali ta'lim sifatini oshirish. Bu, muassasalarning ilmiy darajalarini oshiradi va ularga rivojlanishga yordam beradi.
- ✓ Hamkorliklar va biznes shaxslar bilan hamkorlik: Biznes korxonalar, nongovernmental tashkilotlar va boshqa tadbirkorlik tashkilotlari bilan hamkorlik o'rniga ishlash. Bu, talabalarga amaliy tajriba olishlari uchun imkon beradi va soha bo'yicha tadqiqotlarni boshqarish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi.
- ✓ Xalqaro almashish: Oliy ta'lim muassasalarining xalqaro tajribasi va o'zaro almashishlar orqali dunyodagi boshqa muassasalar bilan hamkorlik qilish. Bu, talabalar va o'qituvchilarga global o'qitish va o'rganish imkoniyatlarini taqdim etadi.

- ✓ Ta'lim tizimi o'zgarishlari: Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim tizimi o'zgarishlari va innovatsiyalarga e'tibor berish. Bu, yangi darsliklar, integrativ darsliklar, texnologik vositalarning qo'llanilishi va boshqa yangiliklarni o'z ichiga oladi.
- ✓ Samarali markaziy boshqaruv: Ta'limni boshqarishda avtomatlashtirilgan tizimlar, ma'lumotlar analitikasi va boshqa texnologiyalardan foydalanish. Bu, muassasalarning boshqarishni samaraliroq qiladi va talabalar va o'qituvchilar uchun qulayliklar yaratadi.

Bu zamonaviy usullar oliy ta'lim muassasalarini tijoratlashtirishda muhim bo'lib, oliy ta'lim sohasidagi rivojlanish va yangiliklarni kengaytirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Qo'ziyev Z.B., Ta'lim tizimida xizmatlar va tadbirkorlik faoliyati samaradorligini oshirish: iqtisod.f.bo'yicha (PhD) falsafa doktori dissertatsiyasi.– Samarqand, 2020.
2. Ilmiy va ilmiy-texnikaviy faoliyat natijalarini tijoratlashtirish samaradorligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2018-yil 14-iyuldagi PQ-3855-sonli qarori.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-son Farmoni asosida O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi.